

Studia nad łysenkizmem w polskiej biologii

***Studia nad łysenkizmem w polskiej biologii*, red. Piotr Köhler, Oddział IPN w Krakowie, Wydawnictwo „Dante”, Kraków 2013, 176 s.**



Mianem łysenkizmu określa się ogół pseudonaukowych teorii i poglądów, których autorem był Trofim Denisowicz Łysenko (1898–1976). Przez zwolenników łysenkizm określany był jako „nowa biologia” lub „twórczy darwinizm radziecki”. Jeszcze przed II wojną światową popularność tego kierunku przekroczyła granice ZSRR. W niektórych krajach, np. w Japonii, znany był już od końca lat trzydziestych XX w. Po sierpniowej sesji Wszechzwiązkowej Akademii Nauk Rolniczych im. Włodzimierza Iljicza Lenina (w 1948 r.) ci spośród zachodnich biologów, którzy byli członkami partii komunistycznych w swoich krajach, opowiedzieli się za łysenkizmem. Wśród państw, w których za przykładem ZSRR wprowadzono łysenkizm, znalazła się Polska. Kierunek ten był oficjalnie propagowany w naukach biologicznych, rolniczych i medycznych w latach 1948–1956. W Polsce, pomimo poparcia partii komunistycznej, stosunkowo szybko został porzucony. Inne były tu metody wprowadzania łysenkizmu niż w ZSRR, inny przebieg jego kariery, a upadek znacznie wcześniejszy niż tam. Z tego względu przypadek Polski, jako szerzej nieznany i kontrastywny w stosunku do przypadku radzieckiego, wart jest uwagi.

Książka pod redakcją Piotra Köhlera stanowi pokłosie międzynarodowej konferencji „Łysenkizm w polskiej nauce”, zorganizowanej przez Instytut Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Oddział IPN w Krakowie, która odbyła się 14 września 2011 r. w

Bibliotece Jagiellońskiej.

SPIS TREŚCI

Piotr Köhler

Wstęp Foreword

Piotr Köhler

Zarys historii łysenkizmu w ZSRR

An outline of the history of Lysenkoism in the USSR

Piotr Köhler

Łysenkizm w Polsce na tle ówczesnej sytuacji politycznej

Lysenkoism in Poland in terms of the political situation of the state

Piotr Köhler

Polska botanika łysenkowska

Polish Lysenkoist botany

Agata Strządała

„Nowa biologia” a zoologia. Rola Włodzimierza Michajłowa w propagowaniu „nowej biologii” w Polsce

Włodzimierz Michajłow’s role in promoting the new biology in Poland

Leszek Kuźnicki

Dyskusja nad łysenkizmem w „Po Prostu” (18 grudnia 1955–17 kwietnia 1956) jako sprzeciw wobec politycznej indoktrynacji nauki

On the discussion of Lysenko’s “new biology” in the journal “Po Prostu” (18 December 1955 – 17 April 1956) as an opposition to Soviet policy indoctrination in science

William deJong-Lambert

Further thoughts on “Lysenkoism”, and the Polish case in particular

Piotr Köhler

O trudnościach metodologicznych w badaniach nad łysenkizmem w polskiej nauce i o trudnościach w akceptacji rezultatów takich badań

On the methodological difficulties in studies on Lysenkoism in Polish science and on difficulties in accepting the results of such research

Aneks. Annex

Miklos Muller

The “New Cell Biology” of O.B. Lepeshinskaya and its reception in Hungary, a Soviet Satellite

Tomaš Hermann, Marco Stella, Petr Hampf

Lysenkoism and creative Darwinism in Czechoslovakia – backgrounds, onset, institutions, protagonists and consequences

Gdzie kupić publikacje: